

Činnosť ambulancií pneumológie a ftizeológie v SR 2014

Prehľad zobrazuje výsledky zberu a spracovania údajov štatistického zisťovania na základe ročného výkazu o činnosti ambulancií pneumológie a ftizeológie A (MZ SR) 3-01 za rok 2014, ktorého návratnosť bola 92,4 %.

Ku koncu roku 2014 bolo v ambulanciách pneumológie a ftizeológie dispenzarizovaných spolu 277 782 osôb (51 % žien a 49 % mužov). S pľúcnou aj mimopľúcnou formou tuberkulózy a pľúcnou mykobakteriózou bolo vedených 1 680 dispenzarizovaných pacientov (tento počet zahŕňa aj osoby naďalej sledované po ukončení liečby v dispenzárnej skupine PII a MII). Počet novodiagnostikovaných prípadov TBC v danom roku je hlásený do národného registra pacientov s tuberkulózou. Do registra bolo v roku 2014 nahlásených 336 prípadov TBC, pričom v 294 prípadoch išlo o novozistené prípady a v 42 prípadoch o recidívy ochorenia. Vyšší počet pacientov oproti priemernej hodnote za SR (6,2) na 100 000 obyvateľov bol v Prešovskom (13,1), Košickom (8,1) a Banskobystrickom kraji (6,7). Chorobnosť na TBC každoročne klesá, od roku 2005 sme zaznamenali medziročný nárast len v roku 2013 (o 56 prípadov).

Z vybraných netuberkulózných ochorení bolo najviac dispenzarizovaných osôb na bronchiálnu astmu (J45.0). Medziročne ich počet stúpol z 96 271 (1 788/100 000) na 100 582 osôb (1 851/100 000). Pre chronickú obštrukčnú chorobu pľúc (J44) bolo v dispenzári sledovaných 86 979 (1 604/100 000) pacientov oproti 85 143 (1 572/100 000) v roku 2013.

Počet novodiagnostikovaných pacientov s chronickou chorobou dolných dýchacích ciest s výnimkou astmy (J40 – J44.99, J47) predstavoval 23 260 osôb (429/100 000). Astma a astmatický stav (J45.0 – J46) bola zistená 15 596 (287/100 000) novým pacientom a ochorenie pneumónia (J12.0 – J18.9) 19 362 (357/100 000) novým pacientom. Zatiaľ čo z celkového počtu sledovaných osôb s chronickými chorobami dolných dýchacích ciest (J40 – J44.99, J47) prevládali muži (58 %), pri astme a astmatických stavoch (J45.0 – J46) dominovali ženy (61 %).

T 1 POČET NÁVŠTEV

Územie sídla ambulancie	Počet				Návštevná služba (lekár)	Návštevná služba (sestra)
	ambulancií ¹⁾	návštev pacienta v ambulancii				
		spolu	vek 0 – 18	vek 19+		
Slovenská republika	197	935 409	69 437	865 972	1 206	2 700
Bratislavský kraj	24	106 102	10 075	96 027	103	230
Trnavský kraj	15	103 536	616	102 920	240	376
Trenčiansky kraj	17	72 805	2 344	70 461	46	308
Nitriansky kraj	26	132 342	7 283	125 059	76	205
Žilinský kraj	22	92 741	4 972	87 769	32	379
Banskobystrický kraj	24	105 705	4 562	101 143	37	66
Prešovský kraj	31	151 877	23 241	128 636	273	613
Košický kraj	38	170 301	16 344	153 957	399	523

¹⁾ ambulancie s odborným zameraním pneumológie a ftizeológie, ako aj pediatrická pneumológia a ftizeológia

T 2 POČET DISPENZARIZOVANÝCH OSÔB K 31. 12. PODĽA POHLAVIA A VEKU

Územie sídla ambulancie	Dispenzarizované osoby						
	Úhrn	muži			ženy		
		spolu	0 – 18	19+	spolu	0 – 18	19+
Slovenská republika	277 782	135 983	7 064	128 919	141 799	6 351	135 448
Bratislavský kraj	22 841	11 388	332	11 056	11 453	221	11 232
Trnavský kraj	31 153	15 907	16	15 891	15 246	19	15 227
Trenčiansky kraj	20 762	9 963	195	9 768	10 799	185	10 614
Nitriansky kraj	44 347	20 457	1 346	19 111	23 890	1 405	22 485
Žilinský kraj	26 415	14 095	972	13 123	12 320	1 002	11 318
Banskobystrický kraj	29 705	14 907	486	14 421	14 798	444	14 354
Prešovský kraj	51 222	24 636	2 585	22 051	26 586	2 282	24 304
Košický kraj	51 337	24 630	1 132	23 498	26 707	793	25 914

T 3 POČET DISPENZARIZOVANÝCH OSÔB K 31. 12. NA TBC A INÚ MYKOBAKTERIÓZU PĽÚC

Územie sídla ambulancie	Dispenzarizované osoby k 31.12.				Osoby so zvýšeným rizikom ochorenia	
	spolu	pľúcna TBC + mimopľúcna TBC		pľúcna mykobakteriôza	riziková skupina R1	riziková skupina R2
		dispenzárna skupina PI + MI	dispenzárna skupina PII + MII			
Slovenská republika	1 680	569	1 077	34	17 600	3 652
Bratislavský kraj	133	64	69	–	527	437
Trnavský kraj	82	25	56	1	3 170	323
Trenčiansky kraj	95	27	64	4	1 170	194
Nitriansky kraj	92	32	58	2	2 960	265
Žilinský kraj	190	62	123	5	2 085	505
Banskobystrický kraj	134	39	91	4	1 611	462
Prešovský kraj	563	187	369	7	2 968	773
Košický kraj	391	133	247	11	3 109	693

PI, MI – zahŕňa dispenzarizované osoby liečené antituberkulotikami na pľúcnu a mimopľúcnu tuberkulózu.

PII, MII – zahŕňa osoby dispenzarizované po ukončení liečby na pľúcnu a mimopľúcnu tuberkulózu. Osoby sa v tejto skupine dispenzarizujú po dobu 3 rokov.

R1 – riziková skupina zahŕňa osoby pôvodne liečené na tuberkulózu alebo mykobakteriôzu.

R2 – riziková skupina zahŕňa osoby, ktoré žili v dlhšie trvajúcim kontakte s chorým.

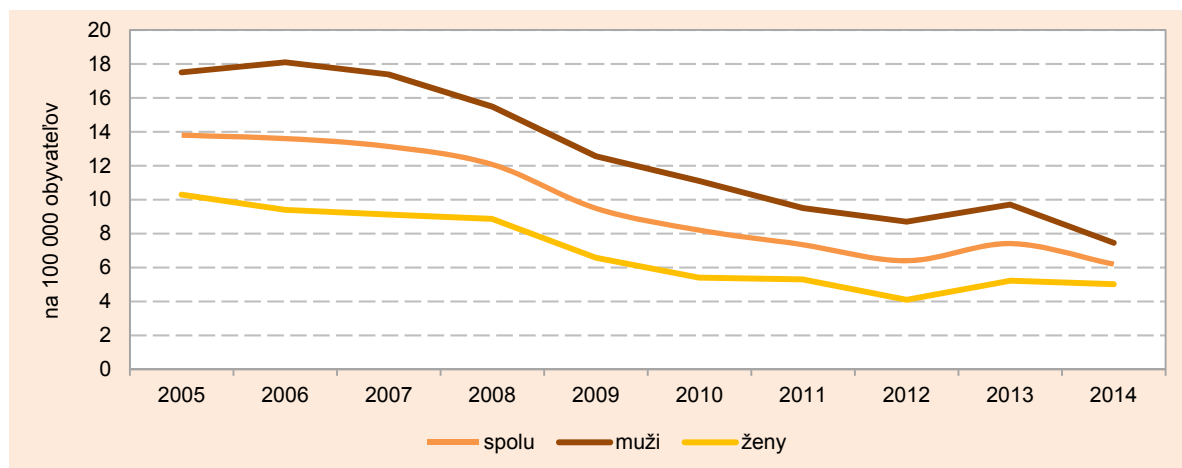
(pozri Odborné usmernenie MZ SR pre manažment tuberkulózy a ostatných mykobakteriôz a pre dispenzárnú starostlivosť v odbore ftizeológia číslo 65402/2005 zo dňa 14.12.2005)

T 4 POČET PRÍPADOV TBC HLÁSENÝCH DO REGISTRA V ROKU 2014

Územie trvalého bydliska pacienta	Počet prípadov				Na 100 000 obyvateľov		
	spolu	z toho recidívy	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Slovenská republika	336	42	197	139	6,2	7,5	5,0
Bratislavský kraj	33	2	21	12	5,3	7,2	3,7
Trnavský kraj	18	3	13	5	3,2	4,8	1,8
Trenčiansky kraj	23	4	15	8	3,9	5,2	2,7
Nitriansky kraj	25	2	14	11	3,6	4,2	3,1
Žilinský kraj	22	–	20	2	3,2	5,9	0,6
Banskobystrický kraj	44	7	30	14	6,7	9,4	4,1
Prešovský kraj	107	15	52	55	13,1	12,9	13,3
Košický kraj	64	9	32	32	8,1	8,3	7,9

Zdroj: Národný register pacientov s tuberkulózou, NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy

G 1 VÝVOJ CHOROBNOSTI NA TBC V SR

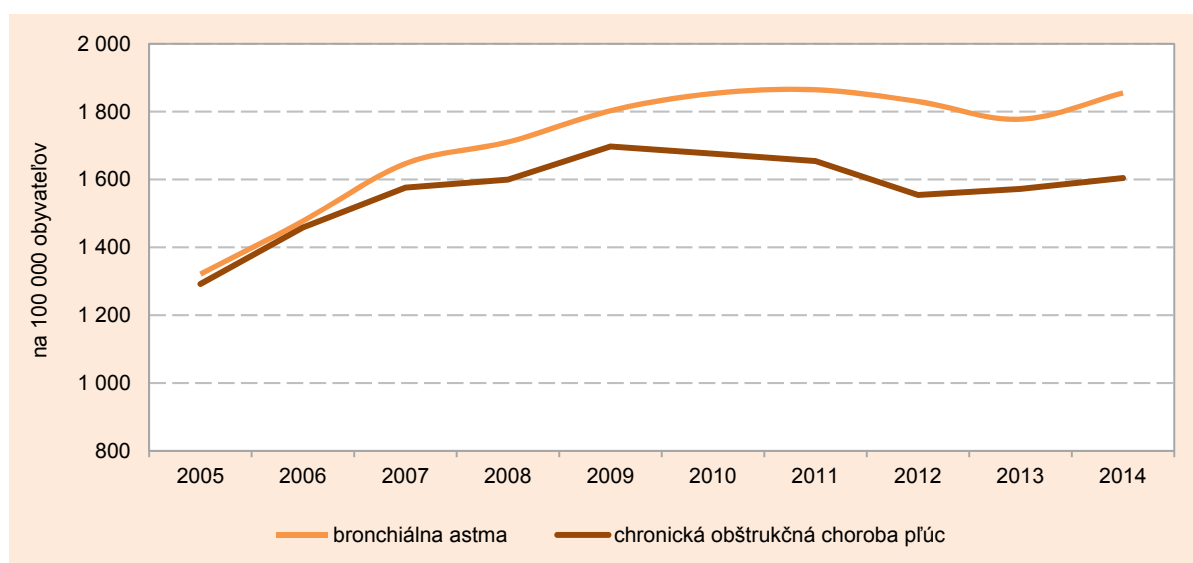

Zdroj: Národný register pacientov s tuberkulózou, NÚTPCHaHCH Vyšné Hágy

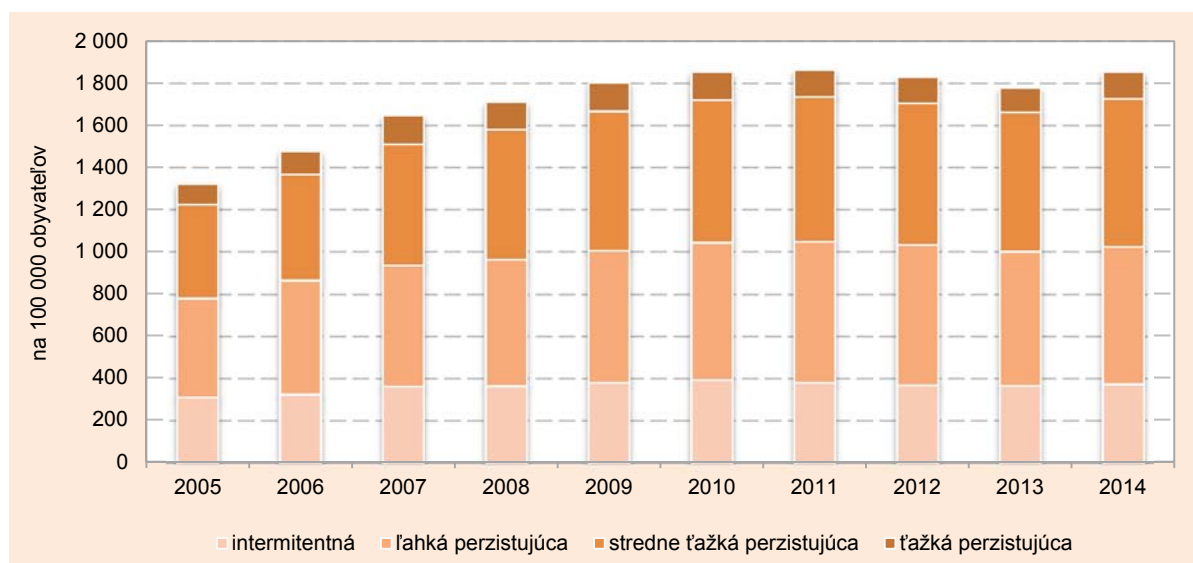
T 5 VYŠETRENIA OSÔB PODĽA VYŠETROVACEJ METÓDY

Vyšetrovacia metóda	Počet vyšetrení	z toho u osôb sledovaných pre		
		tbc	zvýšené riziko ochorenia R1 + R2	netuberkulózne ochorenia
Skiagrafia (rtg. snímky hrudníka)	260 748	4 629	11 492	186 382
Tomografické vyšetrenie	203	19	51	101
Spirometria	375 048	293	2 998	264 663
Bronchomotorické testy	30 036	15	161	19 921
FENO	5 265	–	–	2 930
CT vyšetrenie	9 765	105	152	7 298
HRCT vyšetrenie	3 881	21	83	2 782
Bronchoskopické vyšetrenie	6 069	38	195	4 125

G 2 VÝVOJ POČTU DISPENZARIZOVANÝCH OSÔB S BRONCHIÁLNOU ASTMOU A CHOCHP

G 3 VÝVOJ POČTU DISPENZARIZOVANÝCH OSÔB S BRONCHIÁLNOU ASTMOU PODĽA ŠTÁDIA OCHORENIA

T 6 POČET DISPENZARIZOVANÝCH OSÔB K 31. 12. NA VYBRANÉ NETUBERKULÓZNE OCHORENIA

Ochorenie	Územie sídla ambulancie								
	SR	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI
Zhubné nádory dýchacích a vnútrohrudník. orgánov (C32.0 – C39.9)	4 976	336	569	568	513	666	620	871	833
v tom									
overené histologicky alebo cytologicky	4 194	267	484	520	426	577	560	773	587
ostatné	782	69	85	48	87	89	60	98	246
Sekundárne zhubné nádory pľúc (metastázy do pľúc) (C77.1, C78.0 – C78.3)	944	51	76	101	267	87	135	103	124
Nezhubné nádory dýchacej sústavy (D14.0 – D14.4, D15.0, D15.2, D15.7, D15.9)	1 335	62	129	109	127	172	163	246	327
Sarkoidóza (D86)	6 341	827	613	629	637	995	777	1 056	807
Jednoduchá, mukopurulentná a nešpecifik. chronická bronchitída (J41.1 a J41.8)	25 877	1 167	3 135	1 527	5 677	700	2 712	4 471	6 488
Chronická obštrukčná choroba pľúc (J44)	86 979	6 131	8 998	7 282	13 020	9 416	11 067	17 064	14 001
v tom									
I. štádium: ľahká CHOCHP	28 740	2 422	2 731	2 711	4 284	2 874	3 880	5 520	4 318
II. štádium: stredne ťažká CHOCHP	37 212	2 128	4 063	2 870	5 410	4 330	4 505	7 598	6 308
III. štádium: ťažká CHOCHP	16 715	1 198	1 779	1 383	2 791	1 671	1 979	3 077	2 837
IV. štádium: veľmi ťažká CHOCHP	4 312	383	425	318	535	541	703	869	538
Bronchiálna astma (J45.0)	100 582	8 167	8 414	8 470	21 242	7 668	11 214	23 442	11 965
v tom									
intermitentná	20 192	2 290	2 340	2 006	3 251	1 034	1 964	4 840	2 467
ľahká perzistujúca	35 210	3 535	2 625	3 155	6 985	2 545	4 091	8 331	3 943
stredne ťažká perzistujúca	38 230	1 950	2 990	2 909	8 782	3 567	4 607	8 909	4 516
ťažká perzistujúca	6 950	392	459	400	2 224	522	552	1 362	1 039
Bronchiektázie (J47)	2 881	329	261	258	435	284	320	328	666
Difúzne intersticiálne pľúcne choroby (J80 – J84.9)	4 747	648	424	539	586	626	533	661	730
Exogénna alergická alveolitída (J67.0 – J67.9)	466	12	24	51	57	75	68	135	44
Syndróm spánkové apnoe (G47.30 – G47.39)	4 192	1 285	119	113	535	320	149	194	1 477
Zápalové ochorenia pľúc a pohrudnice (absces, empyém) (J85.0 – J86.0)	5 588	481	459	618	457	677	435	1 007	1 454

T 7 POČET SLEDOVANÝCH OSÔB PODĽA VEKU, POHLAVIA A VYBRANÝCH DIAGNÓZ

Vek	Pohlavie	Chronické choroby dolných dýchacích ciest				Pneumónia (J12.0 – J18.9)
		J40 – J44.99, J47		astma, status asthmaticus (J45.0 – J46)		
		spolu k 31. 12.	novozistené – rok 2014	spolu k 31. 12.	novozistené – rok 2014	novozistené – rok 2014
Spolu		112 981	23 260	101 378	15 596	19 362
0 – 18	spolu	6 535	3 094	8 007	1 457	2 074
	muži	3 420	1 619	4 381	772	1 123
	ženy	3 115	1 475	3 626	685	951
19+	spolu	106 446	20 166	93 371	14 139	17 288
	muži	62 570	11 546	34 803	5 356	9 217
	ženy	43 876	8 620	58 568	8 783	8 071

na 100 000 obyvateľov

Spolu		2 084,0	429,0	1 870,0	287,7	357,1
0 – 18	spolu	615,8	291,6	754,5	137,3	195,4
	muži	628,1	297,3	804,6	141,8	206,3
	ženy	602,9	285,5	701,8	132,6	184,1
19+	spolu	2 441,3	462,5	2 141,5	324,3	396,5
	muži	2 982,6	550,4	1 659,0	255,3	439,4
	ženy	1 939,4	381,0	2 588,8	388,2	356,8

POUŽITÉ SKRATKY A POJMY

SR	Slovenská republika
BL	Bratislavský kraj
TA	Trnavský kraj
TC	Trenčiansky kraj
NI	Nitriansky kraj
ZI	Žilinský kraj
BC	Banskobystrický kraj
PV	Prešovský kraj
KI	Košický kraj
NÚTPCHaHCH	Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie
CHOCHP	chronická obštrukčná choroba pľúc
TBC	tuberkulóza
dispenzarizovaná osoba	Osoba, ktorej zdravotný stav je aktívne a systematicky sledovaný lekárom špecialistom pre chronické ochorenie s rizikom jeho zhoršovania, jej vyšetrenie a liečba. Osoba je dispenzarizovaná na základe rozhodnutia jej zdravotnej poisťovne na návrh poskytovateľa špecializovanej zdravotnej starostlivosti.
sledovaná osoba	Osoba v starostlivosti ošetrojúceho zdravotníckeho pracovníka aktívne sledovaná ošetrojúcim zdravotníckym pracovníkom pre konkrétne ochorenie alebo stav, za účelom poskytovania zdravotnej starostlivosti.

VYSVETLENIE SYMBOLOV

Ležatá čiarka	(-)	jav sa nevyskytoval
z toho		znamená neúplný výber položiek
v tom		znamená úplný výber položiek